

Színe: narancssárga, csóvája piros. Feltűnés: azimut = NE, magasság / H / = 70° ; eltűnés A = SW, H = 50° .

Czitovszky Ferenc
/1142 Budapest, Gyetva u.3. Zugl6/.

Csillagos ég /1973. október - november

B o l y g ó k. - Merkúr: November elejéig az esti égen tartózkodik, október 18-án legnagyobb keleti kitérése. Nem észlelhető. November második felében a hajnali égen napkelte előtt kelet felé látható, nov. 27-én legnagyobb nyugati kitérésekor igen jól észlelhető, 1,8 órával a Nap előtt kel fel. - Vénusz: megfigyelésre egyre jobb alkalom nyílik, fényessége $3,7$ mg-ról $4,2$ mg-ra nő. Legnagyobb keleti kitérése november 13-án, ekkor látszó átmérője $24,8$ ívmásodperc, 85 -szörös nagyítással akkora, mint a Hold puszta szemmel. Ez után egyre sárlóként látszik az égen. Megfigyelése a dichotómia megállapítása szempontjából nagyon fontos. - Mars: Egész éjjel látható a Kos és Cét határán, majd a Halakban. Október 25-én oppozícióban, előtte, okt. 17-én legnagyobb földközelpontban, távolsága $0,463$ Csill. Egys. = 65 226 millió km. Látszó átmérője $21,5$ ívmp, 90 -szeres nagyítással akkora, mint a Hold. Fényessége $2,3$ mg. A bolygó déli pólusa fordul a Föld felé, a bolygókorong középpontja a -19 fokos szélességgel esik egybe. - Jupiter: a kora esti órákban látható, november végén 21 órakor nyugszik. Alacsonyan áll. - Szaturnusz: A kora esti órákban kel fel, az Ikrek és az Orion határán mozog az éta / η / és mű / μ / Geminorum között. Fényessége $+0,2$ mg-ról $-0,1$ mg-ra nő.

M e t e o r r a j o k. - Giacobinidák: Okt. 6 - 10 közt, 8 - 9-i maximummal jelentkeznek. Radiánspontjuk: RA = $17,2$; D = $+54$. Az időszakos raj a Giacobini-Zinner 1900 III. üstökösből ered, lassú meteorokat szolgáltat. A raj tavalyra várt erős jelentkezése elmaradt, ezért ebben az évben is fontos volna a feltűnés ellenőrzése.

Orionidák: Okt. 11 - 30 közt, max. 21-én, Radiáns RA = $6,4$; D = $+15$. A Haller-üstökösből származó raj óránként 35 - 40 meteort ad.

Tauridák: Szeptember végétől december elejéig elhúzódo gyenge raj, max. november 1 - 13 között, radiáns RA = $3,5$; D = $+18$. Az Encke-üstököshöz tartozó raj közepes sebességű, fényes meteorokat nyújt.

Cassiopeia/Cepheidák: Az újonnan felfedezett rajt H. Germann /Svájc/ észlelte először 1969. november 9-én. A Cas és Cep határa felől óránként néhány tucat meteor indult ki. Fontos a jelenség ellenőrzése!

Leonidák: November 11-től 20-ig, max. 17-én radiáns RA = $10,2$; D = $+22$. A gyors meteorokat mutató raj a Tempe-Tuttle 1866 I. üstökösből ered, periódusa $33,2$ év. Legutóbbi maximuma 1966-ban volt, most valószínűleg gyenge hulló aktivitás várható.

Kisbolygók. A /4/ Vesta koordinátái:

1973. RA.	Dekl.	1973. RA.	Dekl.
Okt. 1. 10:26,1	+13:17	Nov. 21. 10:50,1	+6:24
Okt.11. 10:43,4	+11:53	Dec. 1. 12:05,1	+5:15
Okt.21. 11:00,3	+10:30	Dec. 11. 12:19,2	+4:12
Nov. 1. 11:18,5	+ 8:50	Dec. 21. 12:32,5	+3:20
Nov.11. 11:34,6	+ 7:40	Dec. 31. 12:44,7	+2:38

Csillagos ég. /Okt.-nov./

Okt. 1.	22,0.MET.	Sabaeus Sinus áthalad a Mars Centrál-meridiánján.
4.	0,8.	" Sinus Meridiani a Mars CM-ján.
5.	21,5.	" Syrtis Maior a Mars CM-ján
10.	4,1.	" Algol minimumban
13.	0,9.	" Algol min.
15.	21,7.	" Algol min.
17.	5,0.	" Mars földközélszenben
	18,3.	" Algol min.
18.	23,0.	" Merkúr legnagyobb keleti elongációjá
	18,5.	" Algol min.
25.	4,0.	" Mars szembenáll a Nappal
	19,0.	" Lacus Solis a Mars CM-ján
30.	5,8.	" Algol min.
Nov. 2.	23,0.	" Algol min.
7.	20,3.	" Algol min.
10.	8,8.	" Merkúr-átvonulás, vége 14,3 MET.
	17,1.	" Algol min.
13.	11,0.	" Vénusz legnagyobb keleti elongációjá, 47 fokra a Naptól.
22.	4,4.	" Algol min.
25.	1,2.	" Algol min.
27.	6,0.	" Merkúr legnagyobb nyugati elongációjá
	22,0.	" Algol min.
29.	19,0.	" Szaturnusz 2 fokra délre az éta Gem-tól
30.	21,9.	" Algol min.

Megjegyzés: A Mars egy-egy alakzata naponta kb. félórával később halad át a középmeridiánon az előző naphoz viszonyítva.

KÖZLEMÉNY AZ AMATŐR MEGFIGYELŐKHÖZ !

Az észlelések közlésére két lehetőség van: a Meteor és az Albireo. Kérjük észlelőinket, hogy a kettős adatközlés elkerülése érdekében ezentúl a témafelosztás szerint küldjék észleléseiket az alábbi gyűjtőközpontoknak:

Neoészlelések: Kancsura Árpád, 4024. Debrecen, Csapó u.1.II.1b.II/4.
Papp János 1142. Budapest, Rákosrendező MÁV Állomás
/havi összeállítás készül az Albireónak, az összes észlelési anyag ezután szintén Kancsura Árpádhoz kerül

Holdészlelések: Időszakos holdjelzések /TLP/:
Balázs Sándor 5000. Szolnok, Kender utca 1.
Holdrészletek: Prodán Márton MTA. Csillagvizsgáló
6500. Baja, Tóth Kálmán utca 19.
Változó holdfoltok: Meteor szerkesztősége 1016.Bp.,
Sánc u. 3/b.

Bolygóészlelés: Üstökösök: /két lehetőség/:
Meteor szerkesztősége 1016. Bp., Sánc u. 3/b.
Tóth Sándor /az Albireo részére/
4032. Debrecen, Komlósy u.32.

Változó csillagok: kérünk minden megfigyelést Keszthelyi Sándornak
/7691. Pécs-Vasas, Állomás út 8/b/ küldeni. Az összegyűlt megfigyelési anyag az adatbank részére együtt kerül Keszthelyi Sándortól Nagy Sándorhoz, aki az AAVSO számára küldi ki a megfigyeléseket. Az Albireo az összes anyagot a Szovjetunióba továbbítja.

Meteorok, tűzgömbök: Mezősi Csaba 7625. Pécs, Vak Bottyán út 50.

Fogyatkozások, okkultációk, sarkifény, állatövi fény, stb.:
Meteor szerkesztősége 1016. Budapest, Sánc u. 3/b.

Kettőscsillagok, mély-ég objektumok: /balmazok, ködök, galaxisok/:
Szentmártoni Béla, 7400. Kaposvár, Hunyadi u. 10.

Felvillanások: Keszthelyi Sándor 7691. Pécs-Vasas, Állomás u 8/b.

Ha az észlelési adatok beküldési helye nem a Meteor szerkesztősége, akkor is kérjük az adatok másolatát a szerkesztőség címére megküldeni !

Készült a TIT Sokszorosító Üzemében, Budapest, VIII., Bródy S.u.16.

Gyártási szám: 3396 -Példányszám: 700
Kiadásért felelős: Fonó Andor